

EN PASSANT
NR. 3 1980

Kølbæks tofarvede orangutang

Hvid: Jens Kølbæk
Sort: Sveng Hamann

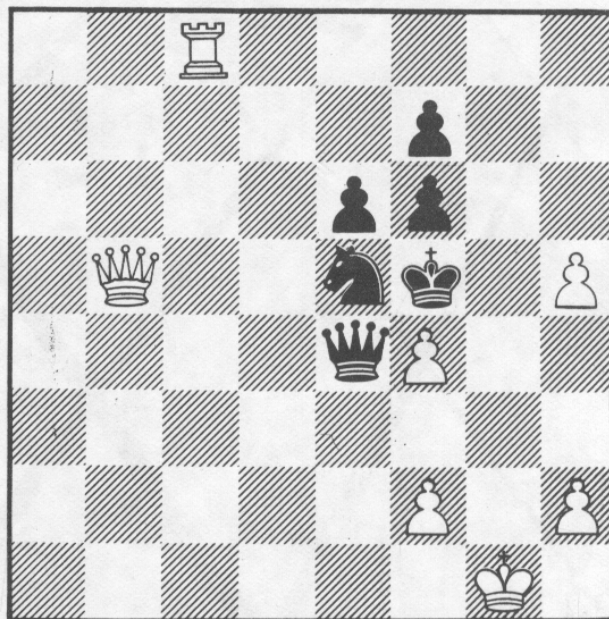
Spillet 10.marts 1979 i København.

1.b4 "Hvad hedder den åbning?" spurgte Hamann øjeblikkeligt. Vort sidste møde går tilbage til Nordisk Turnering i Grenå 1973. Her vandt jeg med sort i et spansk parti, hvor jeg tidligt mistede en bonde og længe var presset. Men i tidnøden lykkedes det mig at trænge igennem til Hamanns konge. Siden studenterolympiadernes tid 1964-1969 har jeg ikke seriøst studeret åbningsteori og derfor forsøgt at undgå de mest betrædte stier.

1.-, d5 2.Lb2, Lg4 3.Sf3, Lxf3 4.exf3! e6 5.b5, Sf6 6.f4!, Lc5 7.Le2, c6 8. 0-0, Sbd7 9.a4, cxb5?! Hamann mangler en fornuftig plan og overlader nu frivilligt initiativet til hvid. Det var tydeligt at han begyndte at føle sig utilpas. 10. axb5, 0-0 11.Sc3, Ld4 12.Ta4!, Lb6 13.Ta2, Te8 14.Lf3, Lc7 15.g3, Sb6 16.Sa4, Sc4 17.La1, Sd6 18.Tb2, b6 Sorts mål er den fremskudte b-bonde. Straks 18.-, Dd7 strander på 19.Sc5. Men nu er hvids plan klar: springeren til c6! 19.d3, Tc8 20.Sc3, Lb8 21.Se2, Sf5 22.Ta2, Tc5 23.Db1, Dd7 24.c4!, Sd6?!

Baner vejen for springeren til c6. Heller ikke 24.-, dxc4 25.Lc6 er tiltalende. 25.Sd4, Tec8 26. Sc6!, dxc4 27.dxc4, Sxc4 Eller 27.-, Txc4 28.Se5. 28.Lxf6, gxf6 29.Td1, De8 29.-, Sd6 strander på 30.Sxb8, Txb8 31.Tad2 og på 29.-, Dc7 følger 30.Da1! 30.Sxb8, Txb8 31.Lc6, Txc6 Det passive 31.-, Df8 32.Txa7 er heller ikke rart. 32. bxc6, Dxc6 33.Txa7, Ta8 34.Txa8, Dxa8 35.Db5 I tidnøden så jeg ikke, at 35.Db4! vinder nemt. 35.-, De4 36.Td8+, Kg7 37.Db4, Kg6 38.g4 Truer mat i to træk. 38.-, h5

39.gxh5+ I tidnøden fandt jeg ikke den afgørende fortsættelse 39.h3!, hxg4 40.hxg4, Dxf4 41.Tg8+, Kh7 42.Df8, Dcl+ 43.Kg2, Se3+ 44. Kf3! og vinder. 39.-, Kf5 40.Tc8, b5 41.Dxb5+, Se5! En overraskelse. Hvis springeren slås har sort evig skak.

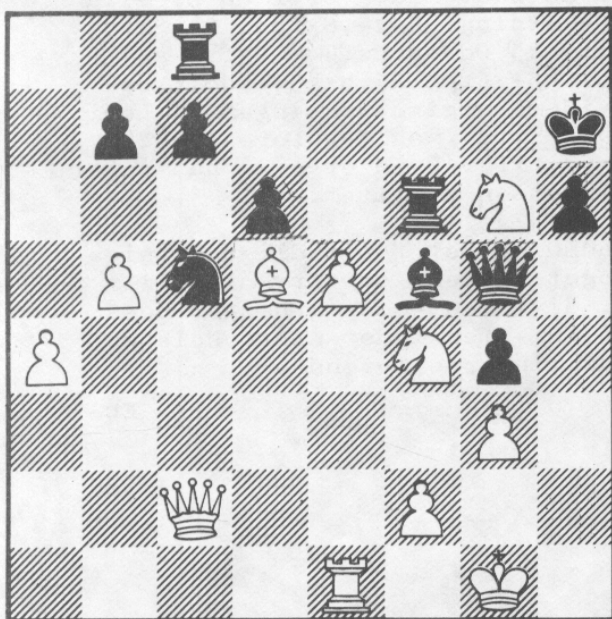

42.Dc5!, Dxf4? Efter 42.-, Kxf4 43.De3+, Dxe3 44.fxe3+, Kg5 45. Th8 fremkommer et svært slutspil. 43.Tg8! Afgørende. Dd2 44.Kg2, De2 45.Tg3, Dxh5 46.f3! Den sorte konge er i et matnet, og Hamann opgav.

Spillet dagen efter, d. 11.marts.
Hvid: Jens Kølbæk
Sort: Jens Kristiansen

1.b4, e5 2.Lb2, d6 3.c4, Sf6 4.Sf3, g6 5.g3, Lg7 6.d3, 0-0 7.Lg2, a6 8. 0-0 Stærkere er 8.a4 for at be-

svare 8.-,Sc6 med 9.b5. 8.-,Sc6 9.a3 En smule passivt. 9.b5 er stadig en mulighed. 9.-,h6 10.Sbd2,Le6 11.Tc1,Sh5 12.Dc2,Dd7 13.Tfel,Lh3 14.Lh1,Tac8 15.Db3,Kh7 16.b5,axb5 17.cxb5,Sd8 18.d4,exd4 19.Lxd4?! Efter 19.Sxd4 har hvid en fortræffelig stil-ling. Nu får sort sin randspringer i spil. 19.-,Se6 20.Lxg7,Shxg7 21.Se4,f5 22.Sc3,Sc5 23.Db4,f4 24.Sd5,Sge6 25.a4? En fejl der giver sort initiativet og indbringer ham en kvalitet. Rigtigt er 25.Tcd1! fulgt af e4. 25.-,g5 26.Tc4,Df7! 27.Db1+,Lf5 28.Dd1,g4 29.Sh4,fxg3 30.hxg3,Ld3! 31.Tf4! Tårnet sælger sig så dyrt som muligt og hvid får en vis kompensation i kraft af de stærke springere. 31.-,Sxf4 32.Sxf4,Lf5?! 32.-,Le4 giver sandsynligvis gevinstchancer for sort. 33.Ld5!,Df6 34.e4,Ld7 35.Dc2!,Dg5 Truer Txf4. 36.Shg6,Tf6? Sort er i tidnød. Bagefter kan man nemt se, at et sikkert alternativ er 36.-,Txf4! 37.Sxf4,De5! 37.e5!,Lf5?

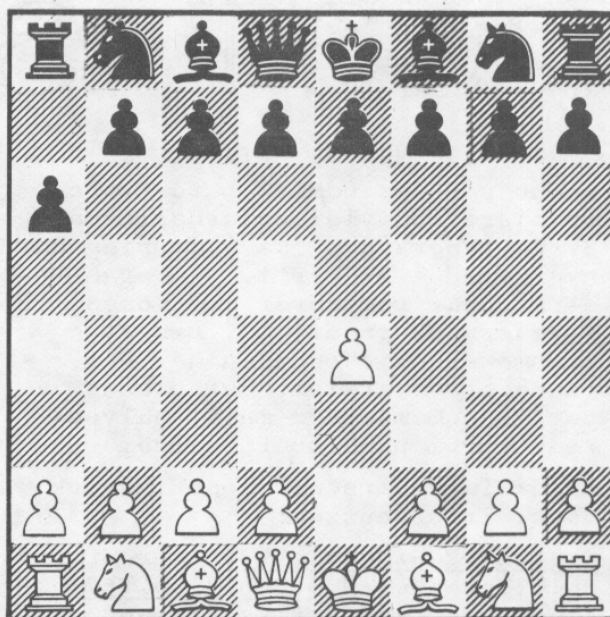
Den afgørende fejl. Efter 37.-,Txg6 er en af de mulige varianter 38.exd6,Lf5 39.Te7+!,Tg7 40.Txg7+ Kxg7 41.Dxc5,cxd6 42.Dd4+,Kh7 43.Lxb7 og hvid vinder. 38.exf6!.,Dxf6 39.Dxf5!.

Dronningoffer nr. to og sort opgav.

Hvid: Svend Hamann
Sort: Jens Kølback

Spillet 16. marts 1980 i Århus.

1.e4,a6

Jeg havde set det i en avis, partiet Karpov - Miles, så hvorfor ikke. Hamann spurgte da heller ikke om noget denne gang. 2.d4,b5 3.Sf3,Lb7 4.Ld3,e6 5.0-0,Sf6 6.e5,Sd5 7.c3,c5 8.Lg5,Db6 9.dxc5,Lxc5 10.Sbd2,h6 11.Lh4,Sf4 12.Se4,Sxd3 13.Dxd3,Ld5! 14.b3,Sc6 15.b4 Hamanns spil er planløst. 15.-,Lf8 16.Tfel,Tc8 17.a3,Lxe4 18.Txe4,Le7 Det er tid at få kongen i sikkerhed. 19.Td1,0-0 20.c4 d-bonden kan ikke slås p.gr.a. Td8. 20.-,bxc4 21.Txc4,Lxh4 22.Txh4,Db5! Parerer 23.Sg5! 23.Dd6? Så er partiet allerede tabt. Sort udnytter i det følgende, at hvids konge mangler et flugtfelt. Efter 23.Dxb5,axb5 er stillingen nogenlunde lige. 23.-,Da4! 24.Td3,Se7! 25.Thd4,Tcl+ 26.Td1,Txd1+ 27.Txd1,Sd5 28.Tal,Tc8 29.g3,Tc3 30.Kg2,Db3 31.Sg1,Db2 32.Tel,Txa3 33.Te2,Dxb4 34.Dxd7,a5 35.Sf3 35.De8+ besvares med 35.-,Df8. 35.-,Tc3 36.Ta2?,Tc7 Jeg så ikke at 36.-,Txf3! straks vinder. 37.De8+,Kh7 38.Ta4,Db2 39.Th4,Se3+ 40.Kh3,Dxf2 41.Sg5+ Et harmløst angreb. 41.-,Kg6 42.Txh6+,Kxg5 43.Dd8+,Kxh6 44.Dh4+,Kg6 45.Dh5+,Kxh5 46.g4+,Kg6! Hamann håbede på 46.-,Sxg4 og hvid er pat. Efter teksttrækket opgav han.

POST - SKAK

Endnu går det udmærket for vore spillere i divisionsturneringen. Svend Pedersen og Kai Bjerring har hver vundet et parti, og Børge Pedersen har remiseret mod vores værste konkurrent, KS. Længst fremme er Eric Bentzen der har vundet tre partier, deriblandt det gennem måneder mest analyserede parti på klubaftenerne.

Hvid: Tage Larsen, Frederiksværk
Sort: Eric Bentzen

1.e4,e5 2.Sf3,d6 3.Lc4 Mere resolut er d4. 3.-,Sc6 4.c3,f5?! Et ret så flabet træk. Temaet er kendt fra spansk, men der står løberen på b5 eller a4. 5.d4!? Man bedes bemærke, at gendrivel-sesforsøget 5.Lxg8 ikke er at frygte: 5.-,Txg8 6.Db3,fxe4! 7.Dxg8,exf3 8.Dd5,fxg2 9.Dxg2,Dh4! og sort har fint spil. Tekstrækket ser godt og energisk ud, men lader e4 udækket! 5.-,fxe4 6.Db3,Sa5 Endelig ikke exf3?? 7.Lf7+!,Ke7 8.Lxg8 og truslen Lg5+ afgør. 7.Lf7+,Ke7 8.Da3,Kxf7 8.-,exf3 er fristende, men ikke godt: 9.Lxg8,fxg2 10.Tg1,Ke8 11.Dxa5,Txg8 12.Dd5! med hvid fordel. 9.Sg5+,Kg6 Kongen er en stærk brik! 10.Dxa5,Sf6 e4 skal holdes for enhver pris, idet e4-bonden virker indsnævrende, således at hvid ikke hurtigt kan drage fordel af den sorte konges udsatte stilling. 11.dxe5(?) Bedre tror jeg straks h4 - i nogle varianter kan hvid da spille Dd5 efter at have lokket Sf6 på afveje med h4-h5+. 11.-,dxe5 12.h4,Lf5 Der trueede h5+ fulgt af Sxe4. 13.Dxe5? Nu får sort klart udviklingsforspring. 13.-,Ld6 14.Db5,De8 15.De2 På Dxb7 spiller sort h6 fulgt af Kh7 og kongefløjen står åben for sorts dronning. 15.-,Lg4 15.-,h6? 16.h5+ 16.Dc2, h6 Endelig! 17.Sh3,Lf5 18.Le3,

Sg4 19.De2 Hvid kunne ikke til-lade Sxe3 og Lg3+, og kort rokade duede ikke p.gr.a. Sh2! med afgø-rende angreb. 19.-,Se5 20.Sf4+, Kh7 21.Sd2? Den afgørende fejl, men hvid står skidt; f.eks. 21.0-0,g5! 22.hxg5,hxg5 og hvid kan bytte damer, men sort vinder i kraft af h-linien. 21.-,Lg4 22.f3 Alternativet 22.Df1 er ikke meget bedre: 22.-,Tf8 med truslen Txf4 og Sd3+ 23.Sxe4, Txf4! 24.Lxf4,Sg6 og vinder to lette for tårn med fortsat an-greb. 22.-,exf3 23.Sxf3 Havde hvid ikke set truslen? Med gxf3 kunne han have sprællet lidt, omend sort råder over en nydelig afslutning: 23.-,Sxf3+! 24.Sxf3, Lxf4 25.Dd3+ (Lxf4 - Lxf3) g6 26.Sg5+,Lxg5 27.hxg5,Txd8!! og hvid må opgive dækningen af Le3. 23.-,Sxf3+ og jeg foreslog 24.gxf3,Lxf4. Hvid opgav - han taber mindst en kvalitet.

Endnu er det for tidligt at sige noget sikkert om oprykning til 1. division - det afhænger også af KS - men i det store hele er stillingerne lovende.

EB

himmerland 80

Nørresundby havde 4 spillere tilmeldt til turneringen. Det var Jan Nielsen (juniorklassen), Bent Rasmussen (2.klasse), Torben Guldborg og undertegnede (1.klasse).

Jan skulle spille 11 runder - lagde ud med at vinde de første 9 runder og remiserede de sidste to, da han var sikker på førstepladsen. Bent fik en uheldig start, hvilket vil sige (her) 0 points ud af de første 3 kampe. Derefter viste han sin rette styrke og vandt de resterende 4 kampe. Hvis Bent lægger lidt mere iver for dagen, så må han snart være en sikker oprykker til 1.klasse.

Efter de første 5 runder havde jeg $3\frac{1}{2}$ points. Det lyder ikke af så meget, når man tager i betragtning, at jeg rykkede op i mesterklassen. Torben havde på dette tidspunkt 3 points og kunne gøre sig gældende i kampen om præmierne, hvis han scorede $1\frac{1}{2}$ points ud af de sidste to kampe. Torben skulle dog møde den stærkt spillende Hans Peter Rasmussen i 6. runde og måtte nøjes med remis, selvom Torben vandt over ham i byturneringen 1980. Mit det 6. parti vandt jeg uden kamp (!). Hans Andersen kunne desværre ikke afse tid til at spille partiet og måtte opgive - han havde selv chancen for at rykke op. Jeg telefonerede så til turneringslederen, at jeg havde vundet partiet.

Turneringslederens kone, som tog imod besked, havde åbenbart misforstået, for d. 2/6 kunne jeg se, at turneringslederen havde ført resultatet på tavlen som 1-0 i Hans Andersens favør. Ud fra dette resultat havde han selvfølgelig lagt 7. og sidste runde, med det resultat at jeg skulle møde Max Fro, som kun havde 1 point. Efter slapt åbningsspil af mig som hvid kom turneringslederen og sagde til hele 1. classes spillere, at de skulle afbryde deres partier. Der blev altså lagt en ny 7. runde, og jeg mødte Torben Guldborg. Torben havde hvid.

1.b3,e5 2.Lb2,Sc6 3.c4,Sf6 4.Sc3,d5 5.cxd5 Ellers følger fremstødet d5-d4 med god sort stilling.

5.-,Sxd5 6.Sf3,Lc5 Hvis hvid nu spiller 7.Sxe5 følger Lxf2+, og på 7.e3 spiller sort Sdb4!? 7.g3,0-0 8.Lg2,Sxc3 9.dxc3,De7 10.e3? 10.e4 var nødvendigt. 10.-,Lf5 11.e4?! ,Lxe4 12.De2,f5 13.b4?! Hvid burde få kongen i sikkerhed, altså med 13.0-0. 13.-,Lb6 14.a4,Tad8(!) Med truslen 15.-,Ld3 16.Dd1/d2,Lf1! 15.Dc4+,Kh8(!) 16.a5?,Lxf3(!) 17.Lxf3,Lxf2+ 18.Kxf2 Eller 18.Kf1,e4 19.La3,Se5 med klar sort fordel. 18.-,Td2+ 19.Ke3??,Dg5+ 0-1.

Slutresultatet for samtlige N.S. deltagere i den koordinerede turnering i Aars 1980 altså: 10/11 (!), Bent $4/7$, Torben $3\frac{1}{2}/7$ og mig selv $5\frac{1}{2}/7$.

Henrik Lunden.

sidste nyt!

14.8.

I Buenos Aries fører Korchnoi 6-5 over Polugajevski. Da han nu kun behøver remis i det sidste parti, bliver det givetvis ham der går videre til finalen.

I Norditalien er stillingen mellem Hübner og Potisch stadig uafgjort, 3-3 efter 6 remiser. Portich er nok favorit, men Hübner er sej.

politiken cup

eller hvis man ikke kan lide dette reklamebrøl: KSU's 2. åbne turnering 21/6 - 1/7.

Turneringen er af flere grunde mindeværdig for mig. Dels var der tale om et stort opbud af stærke internationale spillere med eks-VM Smyslov i spidsen og dels opnåede jeg mit hidtil bedste turneringsresultat. Af mine 10 modstandere var de 5 IM'ere og flere af de andre har vel styrken dertil. Jeg startede ellers ikke så godt, idet jeg tabte til Fedder. Men derefter gik det fint i de følgende 7 runder. Remis mod Angantytsson, Island, gevinst mod en af de svagere svenskere Bergmann Olson, gevinst mod Sejer Holm fulgt af 3 remis'er mod Carsten Høi, IM Morris fra USA og Erling Mortensen, og endelig min første gevinst mod en IM'er Pokojowczyk fra Polen - en lidt heldig sejr, han afslog remis i tidnøden og fejlede. Allerede på det tidspunkt med 2 runder tilbage, havde jeg sikret en FM-norm. Det var dog ikke derfor jeg tabte de sidste to partier. Mod Brinck i 9.runde måtte jeg erfare, at der stadig er noget i Leningrader-åbningen, jeg ikke forstår. Dette nederlag bevirkede sjovt nok, at jeg i sidste runde fik min hidtil stærkeste modstander. Mestel, England, er en spiller, der beregner meget ved brættet. Vi havde dog et jævnbrydigt parti, men i tidnøden blev det for kompliceret for mig. Men altså 5p. af 10, 50% mod spillere med en gennemsnitsrating på 2392. Det resultat er jeg helt godt tilfreds med. Jeg synes ikke, jeg var direkte heldig, men selvfølgelig hjalp mine modstandere mig her og der.

Sejer Holm - Bent Sørensen

1.d4,d5 2.c4,c6 3.Sf3,Sf6 4.Sc3,
e6 5.e3,Sbd7 6.Ld3,Ld6 En variant i hvilken jeg endnu har et nederlag til gode. I følge teoribøgerne er hvids næste træk upræcist. e4 straks skulle være det rigtige. 7.0-0,0-0 8.e4,dxe4 9.Sxe4,Sxe4
10.Lxe4,c5 11.Lc2,Dc7 Hertil Hertil følger vi et parti Portisch - Larsen, hvor der fulgte 12.Dd3, f5!? 12.dxc5,Lxc5 13.b3,Te8! Det var nærliggende at placere tårnet i d-linien, men der udretter det intet, når hvid flytter dronningen fra linien. Jeg kan godt lide den sorte stilling. Forsvarstrækket Sf8 klarer hvids trusler, og så gælder det om at få e- og f-bønderne frem efterhånden. 14.Dd3,Sf8 15.Lb2,f6
16.Tad1,e5 17.Sd2,Lg4! 18.Tc1,
Tad8 19.Dg3,f5 19.-,Le2 strander på 20.Se4 med truslen på f6. 20.Sb1,Sg6 21.Ld1! Et fint forsvarstræk, som jeg slet ikke havde tænkt på. Jeg havde glædet mig til 21.Sc3,Dc8 med truslen f4 med damefangst. Hvid har nu næsten opbrugt betænkningstiden. 21.-,Txd1 22.Tcxd1,Sf4 23.Td2,
Se2+ 24.Txe2,Lxe2 25.Tel,f4 26.
Dg5,f3 27.Sc3,Da5! Hvid var lige ved at få en aktiv stilling her. Mit træk forhindrer Sd4. Nu var vi begge i tidnød. 28.Dc1,
Ld4 29.a3,e4 30.b4,De5 31.Sd1,
Lxb2 32.Sxb2,Te6 33.Sd1,Th6 34.
g3,De6 35.Se3?? Eneste forsvar var Dd2 med truslen om generende skakker. Bemærk at h4 strander på Txb4 og at Txe2 er en fejl p.gr.a. Dh3 med udækkelig mat. 35.-,Dh3. 0-1.

Bent Sørensen

andet godt

Når vi i redaktionen ikke modtager nogle partier, må vi klare os med vore egne. Nedenstående parti er ikke særligt fremragende spillet, men illustrerer udmærket hvor farligt det kan være at negligere de almindeligste regler for sundt åbningsspil.

Hvid: H. Normann-Hansen, Studenterne. Sort: Eric Bentzen

Det var ikke uden benovelse jeg hilste på min modstander, dansk skaks "grand old man" nr.1. Da han var i min alder, blev han individuel topscorer ved den første skakolympiade i London 1927! Alene hans ærværdige og noble fremtræden indgyder respekt, og jeg følte mig i høj grad som en "grøn knægt" - en psykologisk set ikke særlig god udgangsposition for et vigtigt parti.

1.e4,d5 Ikke noget med e5 og spansk åbning - det har Normann-Hansen spillet i 70 år. Derimod kender jeg selv et par tricks i denne åbning, der af teorien anses for at være en smule "flosset i kanterne", hvilket i mine øjne blot gør den mere attraktiv, da de færreste anser den for at være et nøjere studium værd. 2.exd5, Sf6 3.Lb5+,Ld7 4.Lc4 Hvid kan holde bonden med 4.Lxd7,Dxd7 5.c4, men efter 5.-,c6 6.dxc6,Sxc6 har sort kompensation i form af et dejligt frit officersspil.

4.-,Lg4 5.Le2(?) 5.f3 er mere vedholdende, men måske havde min modstander allerede her øje for det følgende bonderov. 5.-,Lxe2 6.Dxe2,Sxd5 7.Db5+? Bringer dronningen for tidligt i spil. 7.-,Sc6 8.Dxb7? Går på bonderov! Ungdommeligt letsind kan man ikke kalde det - også for 70 år siden vidste man, at den slags skødesnyder er livsfarlige. 8.-,Sdb4 9.Db5 Eneste træk; der trueede Tb8 med dronningefangst. 9.-,Sxc2+ 10.Kdl,Dd7! Så er det sket. På 11.Kxc2 følger Sd4+. 11.Sf3,Sxal 12.Sa3,g6 Måske ikke det bedste,

men jeg ville gerne redde springeren hjem og var ikke glad for at tillade b3 og Lb2. Endelig simplificereres stillingen, idet hvid nærmest er tvunget til den følgende afvikling. 13.Se5,Sxe5 14.Dxe5

f6 15.De4,Td8 16.h4 Jeg vil tro, at Normann-Hansen kun spillede videre af hensyn til holdet. Det er aldrig godt for holdmoralen at give modstanderne et tidligt point. 16.-,Lh6 17.Sc4,Da4+ 18.Ke1 Eller 18.b3,Dxa2. 18.-,Sc2+ 19.Kf1,Td4 19.-,Se3 havde sikkert fået ham til at opgive, men Td4 er den korteste vej til det egentlige mål. 20.Da8+ Kd7! 21.Dxh8,Dxc4+ 22.Kg1,Se3. 0-1.

eb

rundt omkring

af Lars Persson

Denne sommer har været livlig, hvad angår aktiviteten med hensyn til internationale turneringer i Danmark. Først var der den årlige Vesterhavsturnering, som russeren Jusupov vandt og dermed sikrede sig stormestertitlen. Nogenlunde samtidig afholdtes det danske junior-DM med udenlandsk deltagelse; og ganske kort før sås i København "Politiken Open", som delvis er behandlet tidligere i dette blad (af Bent Sørensen); vi må dog lige nævne, at den vandtes af ex-VM Smyslov foran den russiske stormesterkollega Michailtjisjin. Derefter havde fynboerne lejlighed til at arrangere den første internationale turnering på fynsk grund nogen- sinde. Man havde sikret sig støtte fra Handelsbanken, der også lagde lokaler og alle mulige andre faciliteter til. Blandt deltagerne var også flere, der tidligere havde været med i både "Politiken Cup" og Vesterhavsturneringen. Den ene af dem, polakken IM Bednarski, vandt denne turnering. Andre af disse gengangere var IM Ravi Kumar, der opnåede sin IM-titel ved et eller andet junior-arrangement i Indien eller deromkring. Derfor var han da heller ikke så stærk, som IM-titlen burde tyde på, men han har til hensigt at slå sig ned et eller andet sted i Europa og blive her, til han har fået sin stormestertitel!

Han var så glad for Danmark, at han gerne ville lade det være hans base, så hvis nogen kan tilbyde ham et hæderligt job, kunne vi nok få ham på førsteholdet!

Den samme begejstring for vort lille land vistes af FM Max Fuller og IM Morris. Den første kommer hele vejen fra Australien og vil forsøge sig som professionel, men hidtil

har han kun haft held til at nå et halvt point fra IM-normen. Den anden er norsk-amerikansk, der også gerne vil være stormester, og de har begge erklæret, at de er villige til at stille op hvorsomhelst i Danmark, blot de får rejsen betalt, hæderligt logi og hæderlig præmie at se frem til.

SEJR HOLM, den tidligere DM, nu bosat i Sverige og professionel spiller for et Hamborg-hold, var også med i Odense, hvor han blev nr. næstsidst med 3 af 9. Han har det med at sætte gode stillinger overstyr med en enkelt brøler.

JENS OVE FRIES NIELSEN er Sejer Holms klubkammerat i Favorite Hammonia, som Hamborg-klubben hedder. Han har længe været anset for vort mest lovende talent, men har stået meget i stampe det sidste års tid. I Odense fik han 5 af 9, en hæderlig score men ikke ganske som håbet. Han fik dog skønhedspræmie, tildelt af Bent Larsen, for følgende parti:

J.O.F.Nielsen - Sejr Holm
Odense 1980

1.e4,c5 2.Sf3,d6 3.Lb5,Ld7 4.Lxd7, Dxd7 5.o-o,Sc6 6.c3,Sf6 7.d4,Sxe4 8.d5,Sb8 9.Tel,Sf6 10.Lg5,Df5?! (Sa6!?) 11.Lxf6,gxf6 12.Sa3,Tg8 13.Sc4,Dg4!? 14.Se3! (14.Sxd6?,Kd7; 14.Da4,Kd8 15.g3!?,Dxf3!? 16.Sxd6, exd6 17.De8,Kc7 18.Dxf7,Sd7 19.Dxg8; 15...,Sd7) 14...,Dh5 15.Khl!?, Sd7 16.Da4,a6?! (Kd8 17.b4; 16..., o-o-o!?!; 16...,e6!?) 17.b4!,b5 (17.,,o-o-o 18.b5!) 18.Da5,Lh6 19.Dc7!, Td8? (19...,Lxe3 20.Dc6,Td8 21.Txe3, Dg4 22.Tgl,Kf8 23.Dc7!)20.g4! og sort opgav.

Noter (til tider lovlig uklare) af J.O.F.Nielsen

PER KNUDSEN, den vistnok kun 18-årige Silkeborgenser, var i Odense længe på førstepladsen men blev overhalet i sidste øjeblik af Bednarski. Her nåede han sin første

FM-norm, vel nok hans bedste resultat hidtil, selv om han ved flere lejligheder har vist gode takter. Hans ratingtal er oppe på over 2360, så der bør ikke være langt til IM-titlen.

Men den for tiden mest lovede junior er uden tvivl den 16-årige Curt Hansen. Dels var han med i toppen af B-gruppen i Vesterhavsturneringen, dels er han lige kommet hjem fra "kadet"-VM (for under 17-årige) med en 4-plads delt med fire andre. Russeren Valerij Salov vandt med 9 af 11. Derefter fulgte israeleren Greenfeld og amerikaneren Benjamin. Curt Hansen og hans fire medplacerede nåede 7,5 p., men Curt havde bedst korrektion og han havde faktisk spillet remis med både Salov og Greenfeld. Med en sejr i sidste runde kunne Curt have sikret sig en delt 2.plads, men han tog hurtigt remis, noget helt usædvanligt. Det meddeles nemlig, at han aftenen før sidste runde sammen med sin sekundant Henrik Knudsen var blevet holdt op af to knivbevæbnede mænd. Ingen kom noget til, men naturligvis er sådan en oplevelse rystende. Der kommer nok flere detaljer i Skakbladet.

Nu, da vi har fat i den talentfulde ungdom, må vi omtale den nye amerikanske superstjerne i svøb, John Livintchuk.

I USA har man i årenes løb haft en række bemærkelsesværdige vidunderbørn, som sådan nogle kaldes, og flere af dem er i en meget ung alder blevet "masters". Denne amerikanske titel dækker over ratingtal ml. 2200 og 2399.

Bobby Fischer havde i mange år rekorden, idet han blev master i en alder af 13 år og 5 måneder (1956). Flere andre har været i nærheden af denne rekord:

Walther Browne, 15 (1964)
Kenneth Rogoff, 14,8 (1967)
Peter Winston, 14,3 (1972)
Kenneth Regan, 13,9 (1973)
Michael Wilder, 13,6 (1976).

Først i juli 1977 blev Fischers rekord slået. Joel Benjamin, der sin unge alder til trods allerede har deltaget i flere stærke internationale senior-turneringer, fik sin master-titel i

en alder af 13 år og 3 måneder.

Nu er Joel Benjamin allerede overgået (eller undergået, om man vil), idet John Litvinchuk i november -79 blev master 12 år og 7 mdr. gammel.

Familien Litvinchuk er immigranter fra Kiev i Rusland, hvor John startede som 4-årig på skakspillet. Hans styrke steg meget hurtigt, så hurtigt, at han som 10-årig var det russerne kalder "mesterkandidat". Jeg gætter på, at det svarer til vores mestertitel; end ikke Karpov, for ikke at nævne Kasparov, var så ung.

Da John var 11, emigrerede familien til New York. Her havde John i begyndelsen forskellige tilpasningsvanskeligheder, først og fremmest p.gr. af sproget. Hans første turnering i den berømte Marshall Chess Club (hvor et hav af mestre, f.eks. Capablanca og Fischer, har spillet) blev derfor ikke en succes, og han fik ratingtallet 1773, absurd lavt efter hans rigtige spillestyrke. Da heller ingen kendte noget til hans resultater i USSR, lagde man slet ikke mærke til hans navn.

Johns lave ratingtal tillod ham at deltage i forskellige åbne turneringer i gruppen under 1800 (en almindelig grænse i USA), og hans pengepræmier blev efterhånden et kært supplement til familien Litvinchuks beskedne budget. Ydermere havde John det "held", at USA's skakforbund havde problemer med computerne, så alles ratingtal var "fastfrosne" i en lang periode midt i 1979.

Men i september fik forbundet hold på ratinglisten, og John sprang til 1989. I løbet af de to næste måneder spillede han med i to "åbne" hvor han opnåede positiv score mod masters og "Experts" (2000-2199), og han steg igen til op over de 2200.

Det er uhyre sjældent at se folk i 12-års alderen nå en styrke, der svarer til mere end 2200. De eneste eksempler, man kender, er Karpov, Kasparov, englænderen Nigel Short, og måske i ældre tider Reshevsky og Morphy, så lille John Litvinchuk er kommet i fornemt selskab.

Andre, såsom Botvinnik, Capablanca og Fischer, nåede først dette trin, da de var et år ældre.

Jeg har imidlertid hørt rygter om, at russerne har et lignende fænomen under udvikling. En lille knægt skal

have slået Karpov flere gange i en match! Men jeg kan endnu ikke bekræfte disse rygter.

CARSTEN HØI har i Prag vundet en international turnering med 10,5 af 15, en flot score i et ikke så dårligt felt. Cubaneren GM A.Rodriguez fik 10 og på 9,5 fulgte IM Vilela, IM Meduna (som jeg ikke kender; han skulle være tjekke, så det er ikke den aldrende spanier Medina), IM Vaisman.

I KANDIDATTURNERINGEN fører Korchnoi med 5,5-4,5 før de sidste to partier over Polugajevskij, hans tidligere landsmand. I matchen Portisch-Hübner er der to hængepartier og stillingen er 1-1. De italienske organisatorer har skrevet til hele verden, at de nok skal holde os orienterede, men når man kender italienerne, og tilmed får denne meddelelse med et måned gammelt poststempel, har man ikke megen fidus til det. Den seneste udvikling i disse to matcher kan findes et eller andet sted her i bladet under "Sidste Nyt"

GARRIJ KASPAROV fejrede sin 17-års fødselsdag ved at blive stormester. Han vandt en hård turnering i Baku (USSR) med 11,5 af 15 foran Beljavskij 11, Grigorjan, Gufeld og Mikhailtjisjin 8,5, Torre, Tjiburdanidse (den kvindelige VM) og Csom 8.

FREDKIN-FONDEN (en amerikansk fond, naturligvis) har udbudt en præmie på 100.000 dollars til det første computerprogram, der bliver VM! Problemet menneske mod maskine er blevet stærkt debatteret både herhjemme og i udlandet i det sidste års tid. Her har vi besluttet at udelukke datamaskiner fra deltagelse i almindelige turneringer (et eksperiment, der ellers blev forsøgt ved DM i Aalborg i 1979); men i USA har det været muligt at tilmelde sit program på lige fod med enhver anden "spiller". Der er dog nu allerede tale om, at heller ikke amerikanerne vil

fortsætte denne ordning længere.

Hans Berliner, den tidligere VM i korrespondance, anser det for sandsynligt, at en maskine vil kunne vinde VM omkring år 2000.

Mere interessant er fondens andet arrangement, der går ud på at afholde årlige matcher mellem mennesker og computere med store pengepræmier.

Som det ser ud i øjeblikket, ligner fonden en slags socialhjælp til svagere stillede skakspillere. Endnu har ingen maskine kunnet måle sig med blot en mesterspiller, for slet ikke at tale om stormestre.

Mennesket tænker stadig bedre i skaklig henseende, og det har ingen større betydning, at maskin-fans'ene peger på enkelte sejre til maskinen over stormestre. Det har altid drejet sig om simultan eller lyn, el. lign.

VASJA PIRC, den kendte jugoslaviske stormester, der lagde navn til åbningen (1.e4, d6 2.d4, Sf6 3.Sc3, g6) er død 72 år gammel.

I JUGOSLAVIEN er man også flittig til at afholde stærke turneringer. I løbet af juni er tre internationale gået over banen:

Kladovo (rtg.snit 2416): 1.GM Kusmin (USSR) 11 af 15 ligesom GM Sahovic (Jug.), 3. GM Jansa (Tjek.) 9,5, 4. Abramovic 9, 5. Radulov og Rajkovic (begge to er GM) begge 8,5 osv.

Smederevska Palanka
1.GM Stean (Engl.) 10 af 13, 2.-3. IM Cebalo og GM Jansa 9. 4.GM Svjesnikov (USSR) 8,5. 5.-7. GM Marjanovic (Jug.), IM Rogulj (Jug.) og GM Ermenkov (Bul.), osv.

Osijek
1.GM Matulovic og GM Hulak (Jug.) 9 af 13; 3.IM Kosanski og Pocuca (Jug.) 8, osv.

USA-MESTERSKABET blev vundet af ikke færre end tre stormestre: Larry Christiansen, Walther Browne og Larry Evans med 7,5 af 13; der skal nok spilles omkamp om titlen. Derefter fulgte endnu to stormestre, den nyudnævnte Yasser Seirawan, dette års junior-VM, og Leonid Shamkovic, der kom fra USSR til USA for et par år siden. De nåede 7 p.; det er en forbløffende lav score i toppen, - kun ét point over 50%.
(vi fortsætter på bagsiden)

PARAGRAFFERNE

Ingen regel egner sig bedre til at gøre livet surt for turneringsledere end §13, stk. 2, som siger:

"Hvis en spiller, der befinder sig i yderste tidnød, åbenbart er ude af stand til at opfylde de i stykke 1 omtalte krav, skal han gøre sit yderste for at markere antallet af de gjorte træk på sin formular."

(I stykke 1 kræves at man opskriver partiet på en klar og læselig måde)

Denne regel er årsag til en mængde problemer - enhver spiller med blot nogen turneringserfaring ved, hvilke pinlige dramaer der kan opstå, når spillerne ikke har noteret.

Afgørende er hvad der menes med ordene "i yderste tidnød" - hvornår er en spiller ude af stand til at notere trækkene?

Forespurgt om dette har FIDE's regelkommission udtalt, at ordene ikke kan defineres nøjagtigt, men at det er op til turneringslederen at bedømme, om en spiller er i yderste tidnød, idet der tages hensyn til tiden, antallet af træk og stillingens karakter. Så er man så klog.

I praksis er holdningen ret stor-sindet. Man kan smide pennen fra sig med fem minutter tilbage til ganske få træk og slippe godt fra det, hvis blot man purrer op i håret og ser vild ud. Jeg afviser ikke, at der vitterligt findes mennesker, hvem tidnød bringer på randen af et nervøst sammenbrud, og overfor den type skal man selvfølgelig fare med lempe; men ser man bort fra disse stakler, er der et udbredt misbrug af tidnød som undskyldning for at negligere noteringspligten. Dette misbrug må man til livs, og på trods af reglens vage formulering mener jeg, at den i mange tilfælde giver belæg for at slå ned på de værste notationssyndere.

Da det åbenbart ikke kan siges med bestemthed, hvornår en spiller er ude af stand til at notere, må man gå den anden vej og spørge, hvornår han kan. Jeg vil mene, at man som regel kan notere i hvert fald nogle af trækkene i sin modstanders betænkningstid. Man ser alt for ofte spillere klare sig ved at slå streger og lade det blive derved, uanset om modstanderen tager en tænketur på 5 minutter. det er ganske uakceptabelt.

Det er også almindeligt at se den ene spiller lægge pennen i utide, "fordi fjolset på den anden side" samvittighedsfuldt fører sin partiliste. Synderen vil derpå ustandseligt svinge overkroppen ind over brættet for at se på din formular, om ikke han snart har overstået tidskontrollen, og er han ikke sikker, vil han uvægerligt spørge, mens du er i træk-
ket. Sådanne notationsparasitter kan bekæmpes på to måder: du kan kræve, at de noterer, eller - hvis du er mindre forhærdet - diskret forhindre dem i at aflure din partiformular, hvilket er helt legalt.

Er en spillers formular ufuldstændig p.gr.a. tidnød, skal han i sin egen tid rekonstruere denne straks efter tidskontrollen, om nødvendigt ved hjælp af modstanderens formular. Det sker naturligvis også, at ingen af spillerne har udfyldt deres formularer fuldstændigt, og i så fald skal de straks efter tidskontrollen føre a jour. Denne rekonstruktionssituation kan fremkomme på forskellig vis:

1. Den ene spillers vinge falder. Urene standses indtil begge formularer er ført a jour, og det er afgjort om spillet skal fortsætte, eller om spilleren har tabt på tid. Er det nødvendigt, foretages rekonstruktionen på et andet bræt, og partistillingen lades urørt.

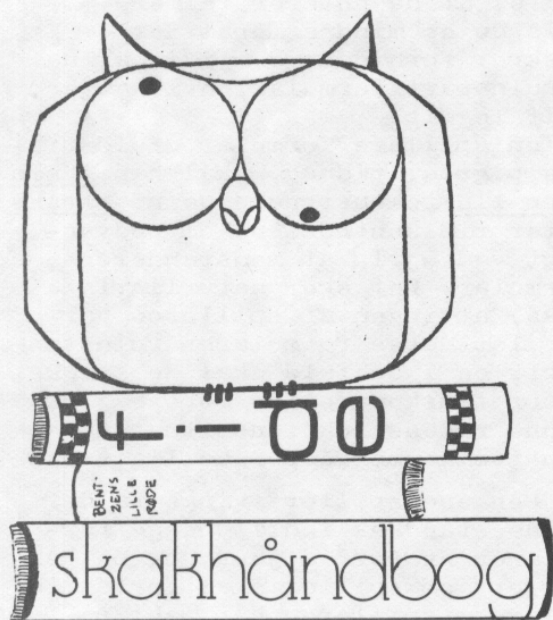
2. Den spiller som er i trækket

mener, at det nødvendige antal træk er gjort og begærer rekonstruktion. Dette sker som i punkt 1, men urene standses ikke. Begærer man rekonstruktion, gør man altså klogt i at være sikker i sin sag.

3. Spillerne bliver enige om, at trækkene er udført og beder turneringslederen om tilladelse til rekonstruktion. Er denne selv i tvivl, gør han klogt i at kræve, at uret skal gå, da man ellers risikerer kapløb tilbage til brættet, hvis det viser sig at trække-
ne alligevel ikke er nået.

Afsluttende må man sige, at meget ville være nemmere, hvis reglerne krævede noteringspligt uanset situationen; men sådan er det ikke bestemt. Derfor: kend disse regler nøje - og lad vær' at komme i tidnød!

EB

USCF, det amerikanske skakforbund, har netop stiftet en ny udmærkelse, en guldmedalje, der tildeles for "fremragende bidrag til amerikansk skak". Den har fået navnet Koltanowski-medaljen efter den farverige Georg Koltanowski, der nu er USCF's formand. Han er en festlig og underholdende fyr, hvis yndlingsnummer er følgende: Han sætter sig med ryggen til et demonstrationsbræt, lader tilskuerne døbe skakbrættets felter om fra a1, g2, h4 osv. til bynavne som Philadelphia, New York, Saint Louis osv. Når så hele brættet er blevet "navngivet" på denne måde - under behørig kontrol - udfører han "springerturen", dvs. den vanskelige manøvre, der går ud på, at en springer bevæges rundt på brættet uden at berøre et felt to gange! Dette er svært nok i sig selv at gøre blindt, men helt utrolig forekommer hans hukommelse, når han også kan gøre det med de nye, på stedet opfundne navne. Under hele forestillingen sidder han muntert og småpludrer, mens han tryllebinder publikum. Han er en af USCF's bedste aktiver, når det gælder hvervning af nye medlemmer.

Medaljen, der bærer hans navn, ar på forsiden en diamantskærer "Kolty's" oprindelige erhverv) g på bagsiden en springer foran t ellers ryddet skakbræt. Den kal selvfølgelig repræsentere den erømte "springertur".

De første tre tildeltes Jacqueline Piatigorsky (enken efter den erømte cellist; dette ægtepar tod bag de to største internationale turneringer i USA efter en ang periode uden større arrangementer (1966 og 1969; den i 1969 ar den, hvor Larsen baskede Petrojan to gange), Bill Church (ham d Church Fried Chicken Tournament, en mastodontturnering 1974) ; Louis D. Statham (millionæren, r arrangerer de årlige Lone Pi- turneringer). - Hvornår får Steen-Juul- Medaljen?

OVE KROLL, som mange i klubben nder, befinder sig nu i Chicago, or han er tilknyttet universi- tets hold. Ved en nylig overstå- et turn. scorede han 6,5 af 8, og besejrede bl.a. IM Rhode.